

Anbefaling

Rutiner for legemidler ved utskrivning og overføring av pasient

Legemiddelhåndtering - Veileder med anbefalinger for helseforetak i Helse Sør-Øst RHF 2020, vedlegg 2 Del I, prosedyre 9 og 10

Dato: 4.mai 2020

Hensikt	<ul style="list-style-type: none">• Sikre kontinuitet og oppfølging i legemiddelbehandlingen for alle utskrivningsklare pasienter• Sikre at pasienten har oversikt over og forstår indikasjonen(e) for og bruken av de legemidlene han/hun skal fortsette med etter utskrivning fra sykehuset• Sikre god informasjonsflyt til annen helsetjeneste og pårørende, samt hindre avbrudd i legemiddelbehandlingen etter utskrivning pga manglende legemidler eller utstyr• Sikre god informasjonsflyt innen spesialisthelsetjenesten• Sikre at pasienten får tilbake medbrakte legemidler som har vært oppbevart i enheten under oppholdet, og at legemidlene tas hånd om på forsvarlig måte ved dødsfall
Omfang	Gjelder ved utskrivning av alle pasienter ved sykehuset eller ved overføring til annet sykehus
Grunnlagsinformasjon/ bakgrunn	Legemiddelhåndteringsforskriften § 5 <i>En oppdatert og samstemt liste over legemidler i bruk skal, i forståelse med pasienten, alltid følge pasienten ved skifte av omsorgsnivå.</i> I trygge hender 24/7 – «Samstemming av legemiddellister» og «Trygg utskrivning»
Ansvar	<ul style="list-style-type: none">• Legen som har ansvar for pasienten ved utskrivning, har ansvar for å gi muntlig og skriftlig legemiddelinformasjon til pasient og evt. pårørende.• Sykepleier som har ansvar for pasienten ved utskrivning, har ansvar for å gi informasjon til alle nødvendige instanser og sørge for tilbakelevering av private legemidler.
Arbeidsbeskrivelse	Informasjon til pasient Ansvarlig lege ved utskrivning skal: <ul style="list-style-type: none">• Informere om den legemiddelbehandlingen pasienten skal fortsette med etter utskrivning fra sykehuset

- Sørge for at det skrives e-resept til pasienten: På nyoppstartede legemidler og/eller legemidler med endret dosering, samt trekke tilbake e-resepter på legemidler som er seponert under oppholdet. Ved endret dosering skal funksjonen "Forny med endring" benyttes. Dette sikrer at den opprinnelige resepten blir «satt ut av bruk».
- Skrive en oppdatert oversikt i DIPS over alle legemidler (faste og behov), og gi denne til pasienter som bruker faste legemidler.
 - Preparatnavn, legemiddelform, dosering, indikasjon og evt. varighet av behandlingen skal oppgis. Det skal fremgå hvilke av legemidlene som er startet på sykehuset (**ny/kur**) og hvilke legemidler hvor doseringen er økt/reduert (**endret**).
 - Legemidler som er **seponert** på sykehuset skal føres opp i eget avsnitt
 - Beskrive videre oppfølging og kontroll av legemiddelbehandlingen

"Legemidler i bruk" (LIB) i DIPS

For avdelinger / seksjoner som benytter LIB **må** denne oppdateres ved utskrivning for endret dosering, nye eller avsluttede legemidler.

Informasjon til andre enn pasient / epikrisemottagere

- En kopi av informasjonen av den legemiddelbehandlingen pasienten skal fortsette med etter utskrivning fra sykehuset kan sendes til andre etter avtale med pasient/pårørende.

Informasjon til fastlege / mottagere av epikrise

- Fastlege får tilsendt tilsvarende oppdatert legemiddeloversikt som pasienten
- Alle endringer i medisineringsen skal begrunnes. Det bør benyttes en mal for epikrise eller utskrivningsnotat
- Det skal/bør fremgå om legemiddellisten ble:
 - Samstemt under oppholdet
 - Hvilke kilder til legemiddelopplysninger som ble benyttet
 - Om det er skrevet og /eller trukket tilbake resepter fra reseptformidleren

Pasienter med multidosepakkede legemidler

Multidose er i hovedsak et papirbasert system håndtert av fastlege og kommunehelsetjeneste (pilot på e-multidose pågår). Det vil som regel ikke foreligge e-resepter i Reseptformidleren som kan trekkes tilbake ved seponeringer, slik som for andre pasienter.

Tydlig informasjon til både fastlege og kommunehelsetjeneste er derfor svært viktig ved endringer i legemiddellisten.

- Sykehuslege kan, men plikter ikke, å melde inn endringer til apotek/pakkeprodusent

- Sykehuslege skal skrive e-resept på minstepakning av nyoppstartede legemidler og/eller legemidler med endret dosering
- Det skal fremgå i epikrisen at endringer i multidosen må følges opp av fastlege og kommunehelsetjenesten, eventuelt om lege har meldt endringene direkte til apotek/pakkeprodusent.
 - Kun endringene meldes til apotek/pakkeprodusent (ikke hele legemiddellisten). Meldingen til apotek/pakkeprodusent MÅ inneholde en presisering om at resten av legemiddellisten er uendret.
- Elektronisk epikrise skal ved utreise sendes til fastlege og sykepleietjeneste i kommunen for pasienter med hjemmesykepleie (for sykehjemspasienter er mottager: Legetjenesten ved sykehjem), unntatt dersom pasienten nekter.

Dersom epikrise ikke går til sykepleietjenesten, er det viktig at de får en egen oppdatert legemiddelliste for rask effektivering av endringer. Det er spesielt viktig å informere om nye (e-resept) og seponerte legemidler når pasienter har multidose.

Pasienter på legemiddelassistert rehabilitering (LAR)

- Både fastlege og leverende lokalapotek skal ha beskjed om oppstart av utdeling av LAR-legemidler ved utskrivning.
- Ved behov for smertelindring med A- og /eller B-preparater ved utskrivning, bør behandlende lege avtale dette med fastlegen, evt. etter kontakt med rådgivende lege/spesialist i rus- og psykiatri.

Legemiddelrelaterte oppgaver for sykepleiere ved utskrivning av pasienter:

Informasjon fra sykepleier til annen helsetjeneste og pårørende

- Utskrivningsrapport/sykepleiesammenfatning skrives av sykepleier som har ansvar for pasienten på utskrivningstidspunktet og sendes til sykehjem, hjemmetjeneste i henhold til lokale rutine. Det skal her beskrives hvilket *tidspunkt* (klokkeslett) og *hvilke* legemidler som er gitt på sykehuset avreisedagen. Rapporten skal ikke inneholde fullstendig medisinalliste eller en nedlastet kopi av Legemidler i Bruk (LIB), det er en risiko for at denne ikke er oppdatert.
- Multidosepakkede legemidler: Dersom det er gjort endringer i pasientens legemidler under oppholdet, bør dette angis tydelig i PLO utskrivningsrapport. Forslag til standardtekst i utskrivningsrapporten: *Endringer i pasientens medisiner meldes som regel ikke fra sykehuslege til multidoseapotek /pakkeprodusent, men må følges opp av kommunehelsetjenesten og fastlege. Det skrives ut e-resept på nyoppstartede legemidler til pasienten.*

Utlevering av legemiddeldoser ved utreise

Dersom pasient/helsetjenesten ikke har eller kan skaffe legemidlene, må legemidler utleveres frem til neste

	<p>virkedag for å unngå avbrudd i nødvendig legemiddelbehandling. (Følg da rutiner for permisjon)</p> <p>Tilbakelevering av private legemidler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Private legemidler gjennomgås av pasientansvarlig sykepleier ved utskrivningstidspunktet • Legemidler som har blitt seponert under oppholdet, anbefales returnert til apoteket for kassasjon. Pasientens samtykke må innhentes. Dette skal dokumenteres. • Tilbakelevering av private legemidler skal registreres i DIPS. Pasient/pårørende kvitterer for mottaket på verdipose • Ut i fra en forsvarlighetsvurdering kan private legemidler holdes tilbake hvis legemidlene ikke videre skal benyttes. Det må da dokumenteres en begrunnelse for dette i DIPS. • Dersom pasient forlater sykehus på eget ansvar og i ettertid blir utskrevet, kan en i feltet <i>Utlevert til velge Annet</i> og angi hvor private legemidler befinner seg etter utskrivelsen. • Ved dødsfall, skal evt. medbrakte reseptpliktige legemidler ikke utleveres til pårørende, men til apoteket for kassasjon • Reseptfrie legemidler kan utleveres til pårørende. Hvis de ikke utleveres, skal de tilbake til apoteket for kassasjon <p>Dokumentasjon</p> <p>Utførte oppgaver/handlinger skal dokumenteres i sykepleier-dokumentasjonssystemet. En kan gjerne lage en lokal sjekkliste for utskrivning av pasient. Denne makuleres etter bruk.</p>
<p>Referanse/hjemmel</p>	<p>Lov om helsepersonell § 4, § 5, § 39 og § 40 Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. § 3-2 Forskrift om pasientjournal § 8 Forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp, § 4</p>
<p>Relaterte dokumenter</p>	<p>I trygge hender 24/7- «Samstemming av legemiddelliste» -tiltaksplan Medisiner ved utreise</p>